

Sak 49/24 Forslag til satsing utenfor rammen for 2026

Som en del av budsjettprosessen ber Kunnskapsdepartementet (KD) hvert år universitetene og høgskolene om å sende inn forslag til satsinger som institusjonen ikke kan finansiere innenfor nåværende bevilgning. Forslagene skal være behandlet i styret.

NIH ønsker å prioritere søknad om følgende tiltak som er viktige for våre satsingsområder.

Prioritet	Satsningsforslag utenfor rammen	2026	2027
a)	Fasiliteter for produksjon av nettbaserte studier	3 000 000	
b)	Digitalisering av unik idrettshistorie av nasjonal verdi	3 125 000	
c)	Nødvendig utskifting av utrangert laboratorieutstyr, og anskaffelse av nytt utstyr, som er viktig for å opprettholde og utvikle NIHs undervisningsportefølje innen medisin, humanbiologi og psykologi	6 500 000	6 000 000

Forslag til vedtak:

Styret vedtar forslaget om satsinger utenfor rammen for 2026. Rektor gis fullmakt til å prioritere tiltakene.

Vedlegg:

1. Forslag til satsning utenfor rammen for 2026

Forslag til satsning utenfor rammen for 2026

Bakgrunn og formål

Som en del av budsjettprosessen ber Kunnskapsdepartementet (KD) hvert år universitetene og høgskolene om å sende inn forslag til satsinger som institusjonen ikke kan finansiere innenfor nåværende bevilgning. Forslagene skal være behandlet i styret.

KD bruker forslagene til å identifisere viktige behov i universitets- og høgskolesektoren som departementet bruker som grunnlag for regjeringens budsjettbehandling for 2026. Tiltakene skal være knyttet til målene i sektoren og institusjonens egne mål og profil. KD åpner for forslag til satsinger knyttet til byggeprosjekter og søknad om midler til studieplasser.

NIHs langtidsbudsjett viser økt søkertall og studieproduksjon, og til tross for det en utfordrende økonomisk situasjon. For at den positive utviklingen skal fortsette og institusjonen får stabilisert økonomien, har vi et akutt behov for å gjennomføre en del tiltak som ikke kan ivaretas innenfor egne budsjetttrammer. NIH vil fremme følgende satsninger utenfor rammen for 2026 og 2027.

Prioritet	Satsningsforslag utenfor rammen	2026	2027
a)	Fasiliteter for produksjon av nettbaserte studier	3 000 000	
b)	Digitalisering av unik idrettshistorie av nasjonal verdi	3 125 000	
c)	Nødvendig utskifting av utrangert laboratorieutstyr, og anskaffelse av nytt utstyr, som er viktig for å opprettholde og utvikle NIHs undervisningsportefølje innen medisin, humanbiologi og psykologi	6 500 000	6 000 000

1. Oppgradering av fasiliteter knyttet til produksjon av nettbaserte studier

Norges idrettshøgskole har siden 1968 forsket, utdannet og formidlet kunnskap innen idrettsvitenskap, folkehelse, friluftsliv og kroppsøvingsfaget. I mange år har studietilbudet vært campusbasert med fysiske samlinger.

I 2019 kom *Meld. St. 14 (2019–2020)*, kjent som "**Kompetansereformen – Lære hele livet**". Denne meldingen tar opp behovet for livslang læring, og ett av tiltakene som trekkes fram er å gjøre utdanning mer tilgjengelig for hele landet ved å satse på nettbaserte tilbud og fleksible utdanningsformer. I denne meldingen legges det vekt på å tilrettelegge for at folk, uansett hvor de bor i landet, skal ha tilgang til relevant utdanning og kompetanseheving, blant annet gjennom bruk av teknologi og digitale løsninger.

De samme føringene fra staten kommer i utviklingsavtalen mellom KD og NIH hvor dette området er forankret i mål 1: «Gi flere studenter tilpasset idrettsvitenskapelig kompetanse i tråd med samfunnets behov», herunder «Etablere flere nettbaserte fleksible studietilbud innenfor en større bredde av NIHs utdanningsfelt». NIH har i løpet av de siste fire årene utviklet ulike nettbaserte emner, inkludert et heldigitalt årsstudium og antall registrerte studenter i perioden 2022-2024 har doblet seg.

Dagens verktøy ved NIH for å videreutvikle denne satsningen er ikke til tilfredsstillende. Den tekniske kvaliteten på videoene som produseres er lav. Det er to faktorer som trengs å oppgraderes for å øke kvaliteten:

- a) NIH mangler et egnet studio til å heve kvaliteten på det som produseres. Rommet som brukes i dag er for lite for å ta gode opptak, og støy fra ventilasjonsanlegget blir fanget opp av mikrofonene. Lyssettingen er ikke optimal. Det trengs derfor en total ombygging til for å få nødvendige fasiliteter.
- b) Det er en rekke tekniske utfordringer med den løsningen som NIH bruker i dag. Det trengs nytt kamera, ny bakgrunn og nytt redigeringsverktøy.

Forutsetning for at vi lykkes med nettbaserte emner er at de kravene et studio av denne typen i dag blir tilfredsstilt. Vi må benytte oss av eksperter både på bygging av studioet, samt bistand til å innhente tilbud på oppdatert utstyr til formålet.

2. Digitalisering av unik idrettshistorie av nasjonal verdi

NIH er i en særstilling historisk når det gjelder akkreditert og renommert nasjonal utdanning innen idrett. NIHs eldre arkiver dokumenterer den nasjonale historiske utviklingen på dette området. Vi har eldre historiske arkiver helt tilbake til 1870 som inneholder unik idrettshistorie i form av eldre papirarkiv, film og foto og lyd. Bestanden er på ca. 60 hyllemeter med eldre uordnede papirarkiv som er kategorisert som arkivverdig og bevaringsverdig, i tillegg til en ikke oppmålt (uoversiktlig mht. oppmåling) større mengde med esker med film og foto ifm. både undervisning og eksterne idrettsarrangement oppigjennom historien hvor NIH har vært involvert (f.eks. Ridderrennet m.fl.).

Deler av materialet er oppbevart forskriftsmessig og sikkert i NIHs fjernarkiv, mens andre kilder befinner seg i tidligere kontorer og/eller lagerrom. Særlig det audiovisuelle materialet er hverken ordnet eller digitalisert (mediekonvertert), og er vanskelig tilgjengelig for både forskning og innsyn fra allmennheten.

Ved å ordne, digitalisere og mediekonvertere materialet, vil vi både etterleve sektorens og statens mål om økt digitalisering, og bedre ivareta vår bevaringsplikt etter arkivloven. Hovedregelen i Digitaliseringsstrategi for offentlig sektor 2019–2025 (regjeringen.no) er at forvaltningen skal samhandle med innbyggere og andre virksomheter gjennom digitale løsninger. Det samme prinsippet gjelder for bruk og tilgjengeliggjøring av arkivmateriale. Det er behov for arkivfaglig konsulentbistand for fysisk ordning av NIHS eldre historiske papirarkiver, film og foto, samt digitalisere/mediekonvertere det samme materialet. Videre er det behov mulighet for tilgjengeliggjøring av digitalisert materialet.

3. Erstatning og anskaffelse av utrangert laboratorieutstyr

NIHS internasjonale førerposisjon rundt institusjonens fagområder er i høy grad grunnlagt gjennom oppbygning av 12 spesialisert laboratorier. Der inngår mye avansert lab-utstyr som kontinuerlig skal erstattes pga. slitasje. I tillegg går den metodologiske og teknologiske utvikling på dette felt veldig raskt, hvilket gir nye muligheter for mer detaljerte analyser og mer detaljert databehandling.

Om NIH skal bevare sin internasjonale førerposisjon og tiltrekke studenter både nasjonalt og internasjonalt, er det helt avgjørende at laboratoriene og utstyret blir oppdatert løpende. Det gjelder for NIHS utdannelser hvor kandidatene blir den nye generasjonen som skal sikre Norge en førerposisjon på det teknologiske område i det internasjonale samfunn.

NIH har en omfattende og bred studieportefølje innenfor idrett, fysisk aktivitet og helse samt fysisk trening av pasienter. Studentene kommer til å jobbe i et bredt spektra av industrien, idretten og helseinstitusjoner. Det er derfor viktig at den nye generasjonen har metodologiske og teknologisk kompetanse på et meget høyt nivå. Skal NIH kunne tilby dette, må laboratoriene og utstyret være oppdatert. Dette gjelder både for å kunne skape entreprenør-virksomhet på studiestedet, å kunne integrere aktører fra arbeids- og samfunnsliv i utdanningen, skape nettverk og arbeidslivsrelevans, samt for å sikre at studentene kan klare seg i en internasjonal konkurranse.

NIHS nåværende økonomiske situasjon har gjort at det ikke har vært mulig å oppdatere laboratoriene de siste par årene, og mye laboratorieutstyr synger på siste verset. Med de generelle utsiktene for institusjonens økonomi, blir der dessverre ikke rom for å opprettholde utstyrsparken og utvikle NIHS utdanningstilbud på høyt nivå innen disse områdene.